

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/137/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714205530
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714205530.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému I. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. T. XXXX/XX, XXX XX X., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z., so sídlom J. Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 42 309 166, zastúpený Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom so sídlom J. Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie zmenkovej sumy 1.029,01,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 10C 54/2014 - 55 zo dňa 28. januára 2015 v senáte jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 10C 54/2014 - 55 zo dňa 28. januára 2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Zvolen napadnutým rozsudkom návrh žalobcu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Žalobou podanou na súd dňa 17. 4. 2014 si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie zmenkovej sumy 1.029,01,- Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.109,01,- Eur od 6. 7. 2011 do 4. 10. 2011 a sumy 1.029,01,- Eur od 5. 10. 2011 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo sumy 1.109,01,- Eur od 8. 8. 2011 do 4. 10. 2011 a zo sumy 1.029,01,- Eur od 5. 10. 2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3-iny % zmenkovej sumy, t. j. 3,70,- Eur, a to ako indosatár, ktorý je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, vystavenej žalovaným dňa 14. 1. 2011. Žalobca podal návrh na vzorom tlačive A návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie). V návrhu tiež uviedol, že indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, do textu zmenky bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku zmenkovú sumu spolu s 0,25 % úrokom od 6. 7. 2011. Žalobca v návrhu tiež uviedol, že indosant predložil zmenku na zaplatenie, žalovaný zaplatil len 80,- Eur, ktorá bola započítaná na zmenkovú sumu.

Súd prvého stupňa v zmysle čl. 5 ods. 2 Nariadenia doručoval žalovanému kópiu návrhu spolu s vyplnenou časťou vzorového tlačiva C na odpoveď, zásielka bola žalovanému doručená dňa 26. 8. 2014, žalovaný tlačivo C nevrátil ani sa ináč k návrhu nevyjadril.

Dňa 27. 11. 2014 bolo súdu prvého stupňa doručené podanie Združenia spotrebiteľov Slovenska OZ, ktorým združenie oznámilo, že v súlade s § 93 ods. 2 O. s. p. vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného. Dňa 26. 1. 2015 doručil vedľajší účastník súdu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že napriek tomu, že žalobca svoje právo uplatňuje zo zmenky, súd je povinný v každom štádiu konania ex

offo skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľské právne vzťahy, pričom poukazoval na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie. Uviedol tiež, že odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože použitie zmenky v spotrebiteľských úveroch bolo regulované zákonom č. 258/2001 Z. z. a posledná platná úprava zák. č. 129/2010 Z. z. zmenku spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje.

Súd prvého stupňa s poukazom na čl. 5 ods. 1 spojený s čl. 7 ods. 1 písm. c/ Nariadenia považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie, a to v záujme žalobcu, aby sa predišlo vydaniu nepredvídateľného rozhodnutia súdu, a tým k odnatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. Pojednávanie nariadil súd prvého stupňa na 3. 12. 2014, následne ho odročil za účelom pripojenia príslušného exekučného spisu, aby zistil, či nie je daná prekážka rozhodnutej veci a vec napokon rozhodol na pojednávaní dňa 28. 1. 2015 v neprítomnosti účastníkov konania. Žalobca neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil, rovnako tak ospravedlnil neúčast' na pojednávaní právny zástupca vedľajšieho účastníka. Súd s poukazom na § 101 ods. 2 O. s. p. vec prejednal a vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobcom vrátane zmenky, a oboznámil sa aj s obsahom pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17Er 605/2013.

Skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním posúdil súd prvého stupňa podľa čl. I. § 48 ods. 1, § 75, § 11 ods. 1 a § 17 zák. č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 54 a § 39 zák. č. 64/1960 Zb. Občiansky zákonník, § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 17 ods. 3 zák. č. 129/2010 Zb. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 5. 2014, § 47 ods. 2, § 60 ods. 1 a 4 zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, § 2 ods. 1 a § 6 ods. 1 zák. č. 301/1995 o rodnom čísle, § 2 ods. 1 zák. č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a § 2 ods. 2 písm. b/, § 8 a § 497 Obchodného zákonníka. S poukazom na čl. 19 Nariadenia súd postupoval procesne podľa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.).

Súd prvého stupňa zistil, že žalobcom predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola zmluva č. XXXXXXXXXX uzatvorená dňa 14. 1. 2011 medzi žalovaným ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOST' s. r. o., IČO: 35 807 598 ako veriteľom, a následne skúmal Zmluvu o úvere zo dňa 14. 1. 2011, keď skonštatoval, že vzhľadom na duplicitné označenie dlžníka v zmluve, keď dlžník je označený aj údajmi o obchodnom mene a IČO, ako podnikateľ, ale aj údajmi o mene, priezvisku a rodnom čísle ako fyzická osoba, nie je možné určiť, či dlžníkovi vznikla povinnosť zo záväzko-právneho vzťahu ako podnikateľovi alebo ako fyzickej osobe, ani vyhlásenie o účele poskytnutia finančných prostriedkov nepreukazuje konanie v rámci predmetu podnikateľskej činnosti pri uzatváraní zmluvy zo strany žalovaného, súd preto vychádzal zo záveru, že nemal preukázaný nesporebiteľský charakter zmluvného vzťahu. Napokon súd usúdil, že pokiaľ by však zmluva mohla mať spotrebiteľský charakter, teda existuje pochybnosť o tom, dospel k záveru, že je daná vecná pôsobnosť úpravy § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka, ako aj zák. č. 129/2010 na právny vzťah zo zmluvy o úvere zo dňa 14. 1. 2011.

Na základe uvedených záverov súd poukázal na to, že zmenka bola vystavená dňa 14. 1. 2011, teda už za účinnosti § 17 ods. 3 zák. č. 129/2010, v zmysle ktorého už nebolo možné splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie v súvislosti zo spotrebiteľského úveru zmenkou. Súd má povinnosť ex offo skúmať platnosť zmenky a to nie len z pohľadu zmenkového zákona ale len podľa všeobecných ustanovení § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda skúmať či nejde o absolútny právny úkon. Súd preto vychádzal z toho, že zámerom zákonodarcu bolo regulovať a obmedziť použitie zmenky, ktorá mala zabezpečovať spotrebiteľský úver. Súd preto nesúhlasil s názorom prezentovaným vo vyjadrení žalobcu v iných obdobných veciach na pojednávaní, že zmluvný vzťah medzi protistranovými remitentom je po indosovaní zmenky irelevantný, keď zo svojej rozhodovacej činnosti mal súd vedomosť, že žalobca oznamoval dlžníkom formou dokladu Oznámenia o postúpení práv, že sa stal novým veriteľom pohľadávky, ktorá vznikla z tej ktorej konkrétnej zmluvy o úvere, pričom z tohto dokumentu ani nevyplývalo, žeby si žalobca uplatňoval nárok z titulu zmenky. S poukazom na zásadu ústavno komfortného výkladu zákonov súd prvého stupňa dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. US 457/10 zo dňa 18. 7. 2013, v ktorom je okrem iného riešená otázka stretu zákona zmenkového a šekového so spotrebiteľským prvkom, otázka uplatnenia námietok po indosácii zmenky, otázka zákazu zneužívacieho výkonu práva a ďalšie otázky, ktoré úzko súvisia aj so súdenou vecou. Súd tiež poukázal na to, že v obdobnej právnej veci bola aj Súdnemu dvoru EÚ položená Krajským

súdom v Prešove prejudiciálna otázka na posúdenie súladu vnútroštátnej úpravy s čl. 6 smernice Rady 93/2013 EHS zo dňa 5. 4. 1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmluvách.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu žalobcu na uplatnenie pohľadávky vyhovie v celom rozsahu. Žalobca namietal, že konanie pred súdom prvého stupňa má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca v odvolaní tvrdil, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu jeho konaním, ako aj vydaním napadnutého rozhodnutím, k porušeniu práva EÚ, konkrétne čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 („Nariadenie“), ktoré má všeobecnú pôsobnosť a je záväzné vo všetkých svojich častiach a priamo aplikovateľné v Slovenskej republike. Žalobca tvrdil, že súd nemohol nariadiť pojednávanie, pretože na rozhodnutie o nariadení pojednávania neboli podľa žalobcu splnené podmienky, keď pojednávanie možno nariadiť podľa Nariadenia len vo veciach rozporných tvrdení účastníkov konania, kde nebude možné potvrdiť alebo vyvrátiť tvrdenia účastníkov konania len na základe predložených listinných alebo iných dôkazov. Namietal tiež, že súd prvého stupňa nevydal žiadne rozhodnutie o nariadení pojednávania a nedoručil ho účastníkom konania v súlade s ust. § 45 a nasl. OSP. Pokiaľ súd o nariadení pojednávania platne uznesením nerozhodol, toto sa nemohlo podľa žalobcu uskutočniť a ak sa uskutočnilo, nemôžu byť výsledky použité pre meritórne rozhodnutie súdu, nakoľko právne účinky môžu zakladať len také procesné úkony súdu, ktoré súd vykonal na základe právoplatných rozhodnutí. Postupom súdu bolo podľa žalobcu porušené ust. § 167 a nasl. OSP. Žalobca poukazoval na to, že žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3, alebo 6 Nariadenia, súd bol preto povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia a vydať rozsudok o pohľadávke. Žalobca namietal proti postupu súdu prvého stupňa, ktorý vo veci vykonal dokazovanie, okrem iného oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný takéto dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom, či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Dokazovanie v sporovom konaní je podľa § 120 OSP ovládané prejednacou zásadou, súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Ust. § 120 ods. 1 OSP síce výnimočne umožňuje súdu vykonať aj iné dôkazy, ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, v tomto konaní však podľa žalobcu na to dôvod nebol. Súd mohol v danej veci rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Žalobca tvrdil, že súdu ako dôkaz o svojich nárokoch predložil platnú zmenku, ktorou jasne a zrozumiteľne dokázal svoje právo na priznanie zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného neboli žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov, nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Zmenka je vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť.

Žalovaný mohol vzniesť námietky voči zmenke na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia, ak tak však neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný podľa žalobcu nie je oprávnený na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 OSP vznášal námietky voči zmenke za žalovanému. Pokiaľ tak súd prvého stupňa robil, ide z jeho strany o porušenie princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti účastníkov konania, ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Žalobca tiež tvrdil, že súd z vlastnej iniciatívy bez návrhu žalovanej a bez legitímneho podnetu vykonal na ťarchu žalobcu dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľavala, uplatnenú pohľadávku nerozporevala a svojim konaním ju prakticky uznal. Súd prvého stupňa iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností tak, aby získal dostatočný odklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd však žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov nevykonal v prospech uplatnenej pohľadávky, podľa žalobcu teda neobjektívne podporil žalovaného, ktorý navyše o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Takéto správanie súdu je podľa žalobcu v právnom štáte neprijateľné, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Žalobca nesúhlasí ani s postupom súdu prvého stupňa v tom, že tento pri vydávaní rozhodnutie vychádzal z podľa neho nesporných skutočností (že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o. uzatvoril zmluvu o úvere, že zmenka ktorá je predmetom konania je zabezpečovacou zmenkou a že

žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ), tieto nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd si tieto podľa neho nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol, žalovaný ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili.

Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka predložená v konaní je bez väd, ide o platnú zmenku, ktorá je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Súd prvého stupňa sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke v zák. č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a podľa žalobcu predmet sporu ignoroval. Predmetom konania je podľa žalobcu výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí, súd však vec posudzoval ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné.

Žalobca vytýkal súdu prvého stupňa to, že predovšetkým ignoroval ust. § 17 Zmenkového zákona z ktorého vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený znášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže robiť žalovaný tým menej tak môže činiť sám súd. Za určitých okolností je súčasne prípustné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, námietka však musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli žalovaného) prevzal súd a suploval tak aktivitu žalovaného. Uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán súd nie je oprávnený žalovaného na ne ani upozorniť (§ 5 ods. 1 OSP). Súd podľa žalobcu porušil poučovaciu povinnosť prekročením ust. § 5 ods. 1 OSP, porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní, vedenom podľa Nariadenia vykonaná bez návrhu.

Žalobca poukazoval na úplnú samostatnosť, oddelenosť a nezávislosť zmenkového záväzku, kedy nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má podľa žalobcu všetky zákonom predpísané náležitosti, ide o platnú zmenku a uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Žalobca tiež poukazoval na uznesenia KS v Prešove a KS v Banskej Bystrici, ktoré boli vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu a potvrdzujú závery žalobcu.

Žalovaný ani vedľajší účastník na strane žalovaného sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. v senáte bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie je podané dôvodne.

Ako to uviedol aj súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, žalobca svoj návrh uplatnil podaním na vzorovom tlačíve „A“ podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia č. 861/2007 ES, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, k návrhu pripojil originál zmenky, výpis z Obchodného registra na žalobcu, plnomocenstvo pre právneho zástupcu a súčasne uviedol, že nechce aby sa vo veci nariadilo pojednávanie. Zásielka súdu obsahujúca výzvu na vyjadrenie k návrhu, rovnopis návrhu, fotokópiu zmenky a tlačívo „C“ podľa nariadenia bola žalovanému do vlastných rúk dňa 26. 8. 2014. Žalovaný vyplnené tlačívo „C“ súdu nevrátil, ani sa ináč k návrhu nevyjadril. Predvolanie na pojednávanie nariadené na 3. 12. 2014, ako aj predvolanie na pojednávanie nariadené na 28. 1. 2015 bolo žalovanému doručené, žalovaný sa na pojednávania nedostavil, naďalej bol v konaní pasívny a k návrhu sa nevyjadril.

Súd prvého stupňa napokon vec prejednal a rozhodol na pojednávaní dňa 28. 1. 2015 v neprítomnosti účastníkov konania. Na pojednávaní dňa 28. 1. 2015 súd predvolal aj Združenie spotrebiteľov Slovenska o. z., IČO: 42 309 166, Janka Kráľa 7, Banská Bystrica, ktoré doručilo súdu dňa 27. 11. 2011 oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného s poukazom na § 93 ods. 2 O. s. p.. Spolu s predvolaním na pojednávanie na 28. 1. 2015 súd doručil Združeniu aj rovnopis návrhu; napokon ani vedľajší účastník sa na pojednávanie nedostavil, vo veci sa vyjadril písomným podaním, doručeným súdu dňa 26. 1. 2015. Žalobca podaním doručeným súdu 28. 1. 2015 ospravedlnil neúčast' na pojednávaní dňa 28. 1. 2015, vo vyjadrení poukazoval na abstraktný charakter zmenky ako cenného papiera, zdôraznil, že uplatňuje nárok zo zmenky, ktorá predstavuje samostatný nárok, vznikom zmenky

sa zakladá samostatný záväzkový vzťah existujúci nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Žalobca žiadal, aby súd návrhu vyhovel.

Podľa čl. 5 bod 1 Nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 7 bod 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 75 zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 ZŠZ, v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I, § 5 ods. 2 ZŠZ, úrokovú mieru treba udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I, § 5 ods. 3 ZŠZ, úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený iný deň.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 ZŠZ, zmenka na videnie je sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť, alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 10 ZŠZ, ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobúdaní zmenky prevínil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I, § 17 ZŠZ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom pre tento prípad (ku dňu vystavenia zmenky), v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 4 ods. 7 Zák. č. 258/2001 Z. z., veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka, platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Po zhodnotení skutočností, zistených z predloženého spisu, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa v konaní nepostupoval v súlade s Nariadením a príslušnými ustanoveniami OSP, upravujúcimi dokazovanie, ďalej že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nárok žalobcu je uplatnený podľa Nariadenia, ktorým sa zaviedlo európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné a súd vec prejedná ústne len vtedy, ak to považuje za potrebné, alebo ak to navrhne niektorá zo strán. Účastníci konania ústne pojednávajú nenašli, žalobca v tlačive A vyslovene uviedol, že nenavrhuje nariadenie pojednávania, žalovaný sa k návrhu vôbec nevyjadril. Súd prvého stupňa mal preto podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 7 Nariadenia vychádzať z uplatneného nároku, teda z nároku zo zmenky a rozhodnúť bez pojednávania. Postup súdu prvého stupňa, ktorý nariadil ústne pojednávajúce bez toho, aby to bol ktorýkoľvek z účastníkov konania navrhol, vykonal dokazovanie sám ex offio bez toho, aby takéto dokazovanie navrhol niektorý z účastníkov konania a skúmal spotrebiteľský vzťah, právne posúdenie ktorého nie je predmetom tohto konania, nie je podľa odvolacieho súdu správny. Ust. § 120 ods. 1 OSP síce umožňuje súdu vykonať aj iné dokazovanie než aké navrhujú účastníci konania, pokiaľ to považuje za potrebné, takéto dokazovanie však vykonáva za účelom preukázania tvrdení, ktoré účastníci v konaní uviedli. Súd však nemá nahrádzať vyjadrenia účastníkov konania.

Predmetom sporu je uplatnenie nároku žalobcu zo zmenky vystavenej žalovaným, ktorú žalobca nadobudol indosamentom (rubopisom) v súlade s príslušnými ustanoveniami ZZŠ, od pôvodného veriteľa žalovaného spoločnosti POHOTOVOŠŤ s. r. o..

Pri posudzovaní nároku žalobcu je preto potrebné vyhodnotiť platnosť zmenky ako cenného papiera, posúdiť, či obsahuje všetky náležitosti vlastnej zmenky stanovenej v § 75 a § 76 Zákona zmenkového a šekového. Súd prvého stupňa síce v odôvodnení svojho rozhodnutia zmieňuje posudzovanie platnosti žalobcom predloženej zmenky podľa ustanovení Zákona zmenkového a šekového, zmenku však z hľadiska splnenia zákonom stanovených náležitostí nevyhodnotil, z čoho je možné dospieť k názoru, že súd prvého stupňa neposúdil zmenku ako neplatnú z dôvodu, že by táto nespĺňala náležitosti vlastnej zmenky v zmysle Zákona zmenkového a šekového.

Vystavením platnej zmenky vznikne pre zmenkového dlžníka záväzok, ktorý predstavuje bezpodmienečný sľub zaplatenia zmenkovej sumy tomu, kto pri predložení zmenky bude majiteľom zmenky. Povaha zmenky ako abstraktného cenného papiera, prísne oddeleného od kauzálneho dôvodu vystavenia zmenky, je daná historickým vývojom zmenky, ktorý bol podmienený jej primárnym účelom. Zmenka sa vyvinula ako cenný papier, ktorý predstavuje pre jej aktuálneho majiteľa právo na zaplatenie sumy uvedenej na zmenke, a to od osoby, ktorá je priamym zmenkovým dlžníkom (vystaviteľ vlastnej zmenky alebo príjemca zmenky cudzej), prípadne od osôb, ktoré sú nepriamymi, tzv. regresnými zmenkovými dlžníkmi. Toto právo majiteľa zmenky musí byť nespochybniteľné a na jeho preukázanie preto stačí predloženie zmenky. Predpisy zmenkového práva v rôznych krajinách sú preto zhodné v tom, že pre vystavenie platnej zmenky musia byť dodržané veľmi prísne formálne pravidlá (vystavenie a forma cudzej zmenky je upravená v § 1 až 10 ZZŠ, zatiaľ čo základné náležitosti zmenky vlastnej sú upravené v § 75 až 78 ZZŠ), na druhej strane však uplatnenie nárokov z platnej zmenky musí byť jednoduché a rýchle. Aj zmenkové právo obsahuje poistku proti jeho zneužitiu majiteľom zmenky v prípade, že tento nekoná voči dlžníkovi v dobrej viere. Taká je úprava § 10 ZZŠ, ktorý umožňuje dlžníkovi napadnúť nedodržanie vyplňovacieho práva pri vydaní neúplnej zmenky, ako aj § 17, ktorý v prípade postúpenia zmenky zachováva možnosť pre dlžníka uplatniť voči majiteľovi zmenky námietky, založené na vzťahu dlžníka s prvým majiteľom zmenky. V oboch týchto prípadoch však musí dlžník tieto svoje práva uplatniť vznesením námietok a preukázaním namietaných skutočností, teda že majiteľ,

ktorý si zmenku voči nemu uplatňuje, ju nadobudol zlomyseľne, alebo sa previnil hrubou nedbanlivosťou, alebo pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Vo všetkých ostatných prípadoch je dlžník povinný splniť svoj bezpodmienečný sľub, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto predloží zmenku na platenie v čase jej splatnosti, pričom pri vystavení zmenky dlžník nemôže vedieť, kto bude jej majiteľom v čase splatnosti a musí si byť toho vedomý. Pokiaľ má dlžník obavu z následkov prípadného indosovania zmenky, môže zmenku vystaviť s doložkou „nie na rad“, následkom čoho bude táto prevoditeľná len prostredníctvom postúpenia pohľadávky, teda so zachovaním prípadných kauzálnych námietok dlžníka.

Odvolaací súd súhlasí so súdom prvého stupňa v tom, že úkony vykonávané v súvislosti so zmenkou sú právnymi úkonmi a preto sa na posúdenie ich platnosti subsidiárne vzťahuje aj Občiansky zákonník (prípadne aj Obchodný zákonník, v závislosti od povahy vzťahu). Pokiaľ teda zmenkový zákon neurčuje inak, z hľadiska vecného obsahu zmenkového právneho úkonu je možné aplikovať aj § 39 Občianskeho zákonníka. Je však nutné zdôrazniť, že pôsobnosť Občianskeho zákonníka je subsidiárna. Posúdenie kauzálneho vzťahu je možné pri indosovanej zmenke výlučne za splnenia podmienok uvedených v § 17 ZŠZ. Ako už bolo uvedené, žalovaný ako dlžník námietku v zmysle § 17 ZŠZ vôbec nevzniesol, súd prvého stupňa preto nemal dôvod začať vyhodnocovať kauzálny úverový vzťah a prísť k záveru, že zmenka je neplatným právnym úkonom pre rozpor s niektorým z právnych predpisov.

Žalobca na preukázanie svojho nároku voči žalovanému predložil originál, tzv. vlastnej zmenky vystavenej vo Zvolene dňa 14. 1. 2011 žalovaným ako vystaviteľom. Po vyhodnotení predloženej zmenky dospel odvolací k záveru, že žalobcom predložená zmenka obsahuje všetky náležitosti vlastnej zmenky (§ 75 ZZŠ). Žalovaný v konaní nepoprel, že zmenku ako vystaviteľ podpísal.

Súd prvého stupňa síce neposudzoval platnosť zmenky ako cenného papiera z hľadiska či obsahuje všetky náležitosti predpísané príslušnou úpravou ZZŠ, vzhľadom na to, že zmenka bola vystavená dňa 14. 1. 2011 však dospel k záveru, že je potrebné skúmať, či v prípade úverovej zmluvy uzavretej medzi pôvodným veriteľom žalovaného POHOTOVOST s. r. o., ako poskytovateľom úveru a žalovaným ako dlžníkom, ktorý vznikol z úverovej zmluvy, na zabezpečenie splnenia záväzku žalovaného z ktorej bola vystavená zmenka, nejde o vzťah spotrebiteľský. Podľa odôvodnenia súd prvého stupňa túto skutočnosť skúmal z dôvodu, že úprava zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vystavenia zmenky zakazovala zabezpečiť splnenie spotrebiteľského úveru zmenkou.

Predovšetkým odvolací súd opakovane upozorňuje súd prvého stupňa, že žalovaný v konaní takúto námietku nevzniesol (bez ohľadu na to, že takáto kauzálna námietka by bola prípustná len za splnenia § 17 ZZŠ, teda žeby žalovaný bol zároveň namietal, že žalobca ako súčasný majiteľ zmenky pri nadobúdaní zmenky konal na vedome škodu žalovaného ako dlžníka). Ako už bolo opakovane zdôrazňované, zmenka po indosácii stratila charakter, tzv. zabezpečovacej zmenky a stala sa zmenkou na plnenie. V samotnej zmenke, ako cenom papieri (samozrejme pokiaľ spĺňa náležitosti stanovené príslušnými ustanoveniami ZZŠ) sú inkorporované práva majiteľa zmenky a povinnosti dlžníka zo zmenky. (Vid' vyššie uvedené vysvetlenie ohľadne historického vývoja a charakteru zmenky).

Za súčasného stavu, keď žalovaný bol v konaní pasívny, nevzniesol žiadne námietky, nemal súd prvého stupňa vôbec dôvod na to, aby zisťoval, či prípadne úverová zmluva, v súvislosti s ktorým bola zmenka vystavená, nebola zmluvou spotrebiteľskou.

Pre úplnosť však odvolací súd uvádza, že nesúhlasí ani s hodnotením súdu prvého stupňa v tom, že Úverová zmluva uzavretá dňa 14. 1. 2011 medzi spoločnosťou POHOTOVOST s. r. o., ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom je zmluvou spotrebiteľskou, resp., že na základe nejakých „pochybností ohľadne označenia žalovaného ako dlžníka v tejto zmluve“ je možné pôvodný vzťah medzi spoločnosťou POHOTOVOST s. r. o. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom posudzovať ako vzťah spotrebiteľský. Žalovaný ako dlžník je v zmluve o úvere označený obchodným menom, IČOM ako aj číslom živnostenského registra Okresného úradu Zvolen. Skutočnosť, že na úverovej zmluve sú uvedené aj ďalšie údaje identifikujúce žalovaného ako fyzickú osobu (rodné číslo) nevzbudzuje pochybnosti o označení žalovaného ako podnikateľa. Takáto prax je v úverových zmluvách bežná, pokiaľ je dlžníkom fyzická osoba, je v záujme veriteľa, aby bola identifikovaná aj údajmi o rodnom čísle (napr. v prípade nesplácania úveru a súčasného ukončenia podnikateľskej činnosti aby veriteľ mal k dispozícii aj údaje o podnikateľovi ako fyzickej osobe). Skutočnosť, že v úverovej zmluve nie

je uvedený účel úveru, tiež nevyvoláva pochybnosti charakteru tohto úveru, ide jednoznačne o úver (poskytnutie určitého obnosu peňazí za odplatu bez uvedenia účelu). Práve v spotrebiteľských zmluvách uzatváraných v minulosti mohol byť pri takejto nie vysokej sume (úver bol poskytnutý vo výške 450,- Eur) uvedený aj účel úveru (napr. nákup spotrebného tovaru a pod.). V prípade úveru poskytnutého podnikateľovi však vzľadom na výšku úveru skutočne nebol dôvod akýkoľvek účel udávať. Odvolací súd nahliadnutím do živnostenského registra z Okresného úradu Zvolen zistil, žalovaný je stále zapísaný v živnostenskom registri ako podnikateľ so vznikom podnikateľského oprávnenia od 1. 10. 2009, z výpisu zo živnostenského registra vyplýva, že má zrušené niektoré prevádzkarne ako aj miesto podnikania Zvolen, V. P. Tóta 2029/12, ako miesto podnikania je naďalej zapísané Zvolen, J. Kozáčková 2106/14.

Súd prvého stupňa tiež pochybil, keď so Združením na ochranu podnikateľov o. z. Banská Bystrica konal ako s vedľajším účastníkom žalovaného na základe jeho oznámenia o vstupe s odvolaním na § 93 ods. 3 O. s. p., a to bez toho, aby oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka zaslal žalobcovi na vyjadrenie. Je pravdou, že súčasná úprava § 93 ods. 3 O. s. p. v zmysle ktorej súčasťou oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 3 O. s. p. (keď ide o právnickú osobu založenú alebo zriadenú na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu) musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje v konaní, v čase oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania (v čase 24. 11. 2014) ešte nebola platná a účinná, v zásade však vždy platilo, že so vstupom vedľajšieho účastníka do konania musí súhlasiť účastník na podporu ktorého účastníka vedľajší účastník vstupuje. Z predloženého spisu takýto súhlas žalovaného so vstupom vedľajšieho účastníka do konania nevyplýva, ako už bolo opakovane uvedené, žalovaný bol v konaní na súde prvého stupňa pasívny.

Pokiaľ súd prvého stupňa poukazuje na judikatúru Ústavného súdu ČR, konkrétne rozhodnutie vo veci sp. zn. IV. ÚS 457/10 zo dňa 18. 7. 2013, odvolací súd uvádza, že toto rozhodnutie mu je známe. Upozorňuje však súd prvého stupňa, že vo veci, ktorej sa uvedený náleží Ústavného súdu ČR týkal, žalovaná ako dlžníka zo zmenky námietky na súde vzniesla (išlo o námietky proti výške dohodnej zmluvnej pokuty). Ako Ústavný súd ČR poukázal aj v tomto náleze, v súlade aj so svojou judikatúrou, považuje za ústavne komfortný taký postup, pri ktorom v konaní na súde budú ako včasné posudzované všetky námietky žalovaného uplatnené v konaní na súde prvého stupňa do skončenia prvého pojednávania (vychádzajúc z procesnej úpravy platnej v Českej republike, v našich podmienkach by zrejme išlo o námietky vznesené do ukončenia dokazovania pred súdom prvého stupňa). Žalovaný však v konaní žiadne kauzálne ani iné námietky nevzniesol a aj námietky vedľajšieho účastníka (bez ohľadu na to, akým spôsobom sa ocitol v konaní) nie sú kauzálne, netýkajú sa konkrétnych okolností dlhu žalovaného.

Na základe uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa pre viaceré procesné pochybenia a nesprávne právne hodnotenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa bude v ďalšom konaní procesne postupovať v zmysle Nariadenia a z hľadiska hmotného práva pri posudzovaní oprávnenosti nároku žalobcu bude vychádzať z príslušných ustanovení zákona zmenkového a šekového a nebude nahrádzať procesnú aktivitu žiadnej zo sporových strán. Súd si tiež vyrieši otázku vstupu vedľajšieho účastníka do konania (príp. aj oznámenie o jeho vstupe žalobcovi). Pokiaľ ide o vstup vedľajšieho účastníka do konania podľa § 93 ods. 3 O. s. p., odvolací súd upozorňuje, že žalobca si v tomto konaní uplatnil práva majiteľa zmenky, ktorú nadobudol indosamentom voči žalovanému ako vystaviteľovi vlastnej zmenky, nárok uplatnený v tejto veci je teda nárokom zo zmenky a nie nárokom zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaný nemá v tomto spore postavenie spotrebiteľa, preto ani nemohlo Združenie nadobudnúť postavenie vedľajšieho účastníka oznámením o vstupe do konania tak, ako to predpokladá úprava § 93 ods. 2 O. s. p.

Podľa § 224 ods. 3 O. s. p. súd prvého stupňa rozhodne v novom rozhodnutí aj o náhrade trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.